

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

13 жовтня 2020 року

м. Київ

№ 141

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів
Національного банку України

Відповідно до статей 7, 15, 41, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 68 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою вдосконалення нормативно-правових актів, які встановлюють порядок ведення бухгалтерського обліку в банках України, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. У заголовку та пункті 1 постанови Правління Національного банку України від 10 грудня 2004 року № 625 “Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України”, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2004 року за №1650/10249, слова “матеріальних цінностей” виключити.

2. Затвердити Зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 10 грудня 2004 року № 625, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2004 року за № 1650/10249 (зі змінами), що додаються.

3. Абзаци перший та другий пункту 1 розділу VIII Інструкції з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 17 листопада 2004 року № 555, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2004 року за № 1511/10110 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 листопада 2013 року № 437) (зі змінами), викласти в такій редакції:

“1. Банк відображає в бухгалтерському обліку операції на умовах маржинальної торгівлі за дорученням клієнтів такими бухгалтерськими проводками:

1) перерахування, поповнення клієнтом суми гарантійного внеску для здійснення операцій на умовах маржинальної торгівлі.”.

4. Департаменту бухгалтерського обліку (Богдан Лукасевич) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ярослава Матузку.

6. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 60

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку
України
13 жовтня 2020 року № 141

Зміни до Інструкції з бухгалтерського обліку запасів матеріальних
цінностей банків України

1. У заголовку Інструкції слова “матеріальних цінностей” виключити.

2. У главі 1:

1) пункт 1.3 викласти в такій редакції:

“1.3. Банк визнає запаси активом, якщо є імовірність того, що банк отримає в майбутньому економічні вигоди, пов’язані з їх використанням, а їх вартість може бути достовірно визначена.

До складу запасів включаються запаси, що призначені для забезпечення безперервної роботи банку, надання послуг.”;

2) главу після пункту 1.3 доповнити новим пунктом 1.4 такого змісту:
“1.4. У цій Інструкції терміни вживаються в такому значенні:

1) запаси – активи, які утримуються для продажу під час звичайної діяльності, перебувають у процесі виробництва для такого продажу або є у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або під час надання послуг;

2) чиста вартість реалізації – попередньо оцінена ціна продажу в умовах звичайної діяльності за вирахуванням попередньо оцінених витрат на реалізацію.

Інші терміни, які вживаються в цій Інструкції, використовуються в значеннях, визначених законодавчими актами України, нормативно-правовими актами Національного банку, міжнародними стандартами фінансової звітності.”.

У зв’язку з цим пункти 1.4–1.11 уважати відповідно пунктами 1.5–1.12;

3) пункти 1.5, 1.6 викласти в такій редакції:

“1.5. Запаси, що придбані, в обліку відображаються за первісною вартістю (собівартістю), уключаючи витрати на придбання, доставку, податки, збори та інші обов’язкові платежі (крім тих, що згодом відшкодовуються банку), за

балансовим рахунком 3400 Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – План рахунків).

1.6. Банк здійснює передавання запасів зі складу в експлуатацію або їх реалізацію за вартістю, що визначається за однією з таких формул:

1) “перше надходження – перший видаток” (далі – ФІФО);

2) середньозваженої собівартості;

3) конкретної ідентифікованої індивідуальної собівартості відповідної одиниці запасів.

Вартість запасів, переданих в експлуатацію та використаних для підтримання об’єкта основних засобів у робочому стані, відображається за рахунками витрат, а використаних для поліпшення об’єкта основних засобів – за рахунками капітальних інвестицій.”;

4) абзац другий пункту 1.7 виключити;

5) пункти 1.11, 1.12 викласти в такій редакції:

“1.11. Банк відображає в бухгалтерському обліку вартість придбаних заготовок платіжних карток за відповідними балансовими рахунками з обліку запасів з віднесенням вартості використаних заготовок на витрати в міру їх використання відповідно до облікової політики.

1.12. Банк відображає в бухгалтерському обліку суму для формування оціночного резерву під очікувані збитки за дебіторською заборгованістю (далі – резерв), списання дебіторської заборгованості за рахунок резерву, погашення контрагентами раніше списаної за рахунок резерву дебіторської заборгованості відповідно до Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 21 лютого 2018 року № 14 (зі змінами).”;

б) главу після пункту 1.12 доповнити новим пунктом 1.13 такого змісту:

“1.13. Бухгалтерський облік операцій із запасами, ювілейними і пам’ятними монетами карбованцевого номіналу здійснюється за відповідними рахунками Плану рахунків.”.

3. Главу 2 викласти в такій редакції:

“2. Формули визначення вартості запасів

2.1. Банк визнає запаси, що придбані, за їх первісною вартістю (собівартістю).

Для визначення вартості одиниці запасів (однорідних, придбаних за різними цінами, виданих зі складу в експлуатацію або для реалізації та оцінки їх кінцевих запасів) застосовуються формули, наведені в пункті 1.6 глави 1 цієї Інструкції.

2.2. Формула ФІФО передбачає, що одиниці запасів, які надійшли на склад першими, першими і передаються в експлуатацію.

2.3. Формула середньозваженої собівартості передбачає, що під час кожного надходження запасів на склад середньозважена собівартість кожної одиниці товару на складі має бути перерахована. Банк надалі здійснює передавання запасів зі складу в експлуатацію за цією вартістю, доки на склад не надійдуть нові запаси і не відбудеться новий перерахунок середньої вартості запасів. Вартість кожної одиниці запасів визначається як середня величина вартості запасів на початок облікового періоду та вартості подібних запасів, придбаних протягом цього облікового періоду. Середньозважена вартість одиниці запасів дорівнює сумі вартості наявних та отриманих запасів, розділеній на кількість одиниць запасів.

2.4. Формула конкретної ідентифікованої індивідуальної собівартості відповідної одиниці запасів передбачає ведення запасів за кожною окремою одиницею запасів, що придбані в експлуатацію або реалізовані.

За конкретною ідентифікованою індивідуальною собівартістю оцінюються запаси, що не можуть замінювати один одного.

2.5. Для всіх одиниць запасів, що мають однаковий характер та використання, застосовується лише одна із наведених формул.

Вибрана формула визначення вартості запасів визначається обліковою політикою банку.”.

4. У главі 3:

1) пункт 3.1 виключити.

У зв'язку з цим пункти 3.2–3.6 уважати відповідно пунктами 3.1–3.5;

2) в абзаці четвертому підпункту “б” пункту 3.5 цифри “7442” замінити цифрами “7450”.

5. У главі 4:

1) пункт 4.1 викласти в такій редакції:

“4.1. Банк припиняє визнання запасів у балансі внаслідок передавання їх в експлуатацію, списання за непридатністю для подальшого їх використання, недостачі, безоплатного передавання, реалізації.”;

2) в абзаці п’ятому пункту 4.2 цифри “7442” замінити цифрами “7450”;

3) підпункт “в” пункту 4.7 викласти в такій редакції:

“в) у разі відшкодування вартості запасів здійснюється така бухгалтерська проводка:

Дебет

1001, 1200, 2620;

Кредит

3552.”;

4) у першому реченні абзацу першого пункту 4.8 слова та цифри “одним із методів, зазначених у пункті 1.5” замінити словами та цифрами “однією із формул, зазначеною в пункті 1.6”.

6. У главі 5:

1) абзаци перший, сьомий пункту 5.1 викласти в такій редакції:

“5.1. Банк-заставадавець здійснює облік запасів, переданих у заставу, за окремим аналітичним рахунком балансового рахунку 3400 Плану рахунків.”;

“Банк-заставадавець списує вартість запасів, наданих у заставу, з позабалансового рахунку 9510 Плану рахунків після виконання зобов’язань, що відображається такою бухгалтерською проводкою:”;

2) абзац перший пункту 5.2 викласти в такій редакції:

“5.2. Банк-заставодержатель здійснює облік запасів, прийнятих у заставу, за справедливою вартістю за позабалансовим рахунком 9500 Плану рахунків, що відображається в бухгалтерському обліку такою проводкою:”;

3) абзац шостий пункту 5.4 викласти в такій редакції:

“Банк одночасно списує вартість заставного майна, що обліковується за позабалансовим рахунком 9500 Плану рахунків.”.

7. Пункт 6.5 глави 6 виключити.

8. Главу 7 виключити.

9. У тексті Інструкції:

1) слова “запаси матеріальних цінностей”, “господарські матеріали”, “матеріальні цінності”, “цінності” у всіх відмінках та числах замінити відповідно словом “запаси” у відповідних відмінках та числах;

2) слово “перерахування” у всіх відмінках та числах замінити словом “переказ” у відповідних відмінках та числах.